

آتی‌نو معضل جاماندن سوابق بیمه‌ای را بررسی می‌کند

اشتباه کارفرما و سرگردانی کارگر

گزارش

افراد شاغل در دستگاه‌های اجرایی یا شرکت‌ها مهمترین هدفی که برای بیمه‌پردازی دارند، استفاده مطلوب آن در زمان بازنشستگی است، اما در این بین برخی از کارفرمایان به دلایل مختلف در مواقعی از پرداخت حق بیمه افراد امتناع می‌کنند و همین امر موجب بی‌نظمی در پرداخت و بریده شدن یا پر نشدن سوابق بیمه‌ای افراد بیمه‌پرداز می‌شود. همچنین این موارد باعث می‌شود افراد در زمان بازنشستگی نیز با مشکلاتی مواجه شوند. این موضوع ممکن است به دلیل تخلفات برخی کارفرمایان رخ دهد یا بر اساس یکسری قوانین و مقرراتی که هر کارگاهی برای خود در نظر دارد به نوعی بی‌نظمی در پرداخت حق بیمه شاغلان و افراد بیمه‌شده ایجاد کند که اگر نظم در بیمه‌پردازی آنها از سوی کارفرمایان رعایت می‌شد دیگر افراد با سوابق جامانده در زمان بازنشستگی مواجه نمی‌شدند. به همین منظور در این شماره به این موضوع و اقداماتی که یک بیمه‌شده می‌تواند برای اجرای بهتر جمع‌آوری و یا پرداخت سوابق جامانده خود داشته باشد تا این بریدگی سوابق بیمه‌ای افراد جبران شود، می‌پردازیم.

فرمولی داشته باشد و شرایطی را در قانون فراهم کند تا فرد بتواند سوابق بیمه‌ای و بریدگی سوابق خود را تکمیل کند. این موضوع کمکی به سازمان و فرد بیمه‌شده محسوب می‌شود.

۲۱ میلیون نفر سوابق به جا مانده دارند

وی با اشاره به اینکه در شرایط فعلی سازمان تأمین اجتماعی باید مبنای محاسبات بیمه‌ای داشته باشد، تصریح کرد: «بر اساس آمار و اطلاعات موجود مرکز آمار سازمان تأمین اجتماعی در حال حاضر ۲۱ میلیون بیمه‌شده، سوابق بیمه‌ای بریده شده یا به جا مانده دارند که از یک تا پنج سال را شامل می‌شود.» امیری گنجه با بیان اینکه جمع‌آوری این سوابق افراد بیمه‌شده می‌تواند برای سازمان در آمدزایی ایجاد کند، افزود: «با سازوکاری که تأمین اجتماعی می‌تواند فراهم کند حتی این موضوع در تأمین منابع سازمان نقش خواهد داشت و می‌توان بخشی از درآمد سازمان را از همین بریدگی سوابق ایجاد کرد.» وی به اجرای بیمه فراگیر خانواده ایرانی در بخش حرف و مشاغل آزاد برای زنان خانه‌دار و دانشجویان نیز اشاره کرد و گفت: «اکنون سازمان به دنبال جذب بیمه‌شده با پرداخت ۱۲ درصد حق بیمه است و متأسفانه از طرفی دیگر بیمه‌شده ۳۳ درصدی خود را از دست می‌دهد که معتقدیم اگر نگاه بهتری به این موضوع که دنبال سوابق بیمه به جا مانده باشیم بخشی از مشکلات سازمان حل خواهد شد.» این کارشناس حوزه تأمین اجتماعی افزود: «اگر بیمه‌شده‌ای که سوابق به جا مانده دارند در قالب دستورالعمل و سازوکارهای اساسی با شرایطی خاص دیده شوند می‌توان در بازده ۳ تا ۵ ساله بر اساس فرم خوداظهاری و دستورالعمل خاص منابع درآمدی خوبی از این افراد به دست آورد تا هم افراد بیمه‌شده از این فرصت خوب استفاده کنند و هم سازمان منابع خود را افزایش دهد.»

در آمدزایی ۶۰ هزار میلیارد تومانی

امیری گنجه در ادامه افزود: «در صورتی که سوابق بیمه‌ای افراد به جا مانده جمع‌آوری شود و فرد نسبت به پرداخت حق بیمه خود اقدام کند بر اساس اطلاعات و آمار موجود ۶۰ هزار میلیارد تومان برای سازمان تأمین اجتماعی در آمدزایی دارد. این اطلاعات بر اساس اعلام و بررسی مرکز آمار تأمین اجتماعی در سال ۹۷ و ۹۸ به دست آمده است.» وی گفت: «اما چرا تاکنون این کار انجام نشده به این دلیل است که برخی منتقدان این طرح اعتقاد دارند اگر این موضوع ساری و جاری شود، استفاده از بازنشستگی و تعهدات سازمان زود هنگام می‌شود؛ اما باید این سؤال را پرسید مگر در قانون مشاغل سخت و زیان‌آور این کار انجام نمی‌شود؟ مگر اکنون جامعه ما به سمت کهنسالی پیش نمی‌رود؟ اینها مواردی است که باعث زود هنگامی بازنشستگی و افزایش تعهدات سازمان می‌شود.»

به منابع این سازمان اضافه خواهد شد.» امیری گنجه تصریح کرد: «البته در ماده (۳۶) قانون تأمین اجتماعی نیز آمده که کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه‌شده به سازمان است، وی همچنین مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزایا سهم بیمه‌شده را کسر و سهم خود را بر آن افزوده به سازمان تأمین اجتماعی تأدیه کند. در صورتی که کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه‌شده خودداری کند شخصاً مسئول پرداخت آن خواهد بود. تأخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسئولیت و تعهدات سازمان در مقابل بیمه‌شده نخواهد بود.»

بیمه‌شدگان؛ شرکای اجتماعی تأمین اجتماعی

این کارشناس حوزه تأمین اجتماعی گفت: «زمانی که بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی را به عنوان شریک و شرکای این سازمان می‌بینیم، باید این موضوع نیز به خوبی دیده شود؛ پس ما باید امانتدار آنها هم باشیم.» امیری گنجه معتقد است این موضوع به نوعی نگاه چالشی برای تجمیع سوابق بیمه‌شدگان فراهم می‌کند؛ بنابراین زمان آن رسیده است که سازمان در بحث‌های تجمیع سوابق یا جمع‌آوری سوابق هدفگذاری گسترده‌تری داشته باشد.

خوداظهاری برای سوابق به جا مانده

ایسن کارشناس تأمین اجتماعی گفت: «قانون تأمین اجتماعی قانون اشتغال است اما در برخی مواقع صحبت‌هایی شنیده می‌شود مبنی بر اینکه به فردی که مشکلاتی در راستای سوابق به جا مانده خود دارد اینگونه می‌گویند که چون اشتغال نداشته و بیمه‌پردازی به صورت تدریجی نبوده نمی‌توانند آن را بپذیرند، که این مسأله پذیرفتنی نیست.» وی تصریح کرد: «بهتر است سازمان بحث خوداظهاری در این مسأله را فراهم کند تا بیمه‌شدگانی که سوابق آنها جامانده یا بریدگی دارند از این خدمت بهره ببرند. به نظر می‌آید بهترین شیوه این است که سازمان تأمین اجتماعی روش محاسبه‌ای برای این قضیه داشته باشد تا فردی که دارای ۲۶ سال سابقه پرداخت حق بیمه است و چهار سال سوابق به جا مانده داشته با استفاده از فرمولی تعریف شده از سوابق این چهار سال نیز بهره‌مند شود.» امیری گنجه افزود: «این قضیه حتی می‌تواند از نظر اقتصادی و افزایش منابع سازمان تأمین اجتماعی نیز تأثیر بسزایی داشته باشد. بنابراین سازمان می‌تواند با نگاه اقتصادی به این موضوع مشکل این افراد را حل کند و در افزایش منابع خود نیز قدمی بزرگ بردارد؛ چرا که تأمین اجتماعی سازمانی اقتصادی - اجتماعی است و این مسأله می‌تواند به ماندگاری سازمان نیز کمک کند.»

وی افزود: «اعتقاد دارم باید سازمان تأمین اجتماعی بر اساس فرم خوداظهاری

کارفرما اسنادی مبنی بر پرداخت حق بیمه کارگران دریافت می‌کند این تکلیف را دارد که در مدت شش ماه این پرونده‌های بیمه‌ای را رسیدگی کند و بیلان مادی و درآمدی ارائه دهد، اما گاهی در چنین مواقعی سوابق به بیمه‌شدگان اعلام نمی‌شود. این مشکل در واقع کوتاهی از سوی کارفرما و عدم رسیدگی از سوی کارشناسان است.» وی درباره ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی نیز اینگونه توضیح داد و گفت: «بر اساس این ماده قانونی کارفرما مکلف است حق بیمه مربوط به هر ماه را حداکثر تا آخرین روز ماه بعد به سازمان پرداخت کند. همچنین صورت مزد یا حقوق بیمه‌شدگان را به ترتیبی که در آیین‌نامه نحوه تنظیم و ارسال صورت مزد که به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید به سازمان تسلیم کند و سازمان حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ دریافت صورت مزد اسناد و مدارک کارفرما را مورد رسیدگی قرار داده و در صورت مشاهده نقص یا اختلاف یا مغایرت به شرح ماده (۱۰۰) این قانون اقدام و مابه‌التفاوت را وصول می‌کند.» در ادامه هرگاه کارفرما از ارائه اسناد و مدارک امتناع کند سازمان مابه‌التفاوت حق بیمه را رأی تعیین و مطالبه و وصول خواهد کرد.

سازمان تأمین اجتماعی دنبال جمع‌آوری سوابق هم باشد

امیری گنجه معتقد است سازمان تأمین اجتماعی هدفگذاری بزرگی همچون افزایش منابع و درآمد خود را دارد تا تعادلی در منابع و مصارف این سازمان ایجاد کند، به همین دلیل در حال حاضر نیز صرفاً نباید به دنبال منابع درآمدی بود. باید برای جمع‌آوری سوابق بیمه‌ای افرادی که به نوعی بریدگی سوابق یا سوابق به جا مانده دارند، نیز تلاش شود. وی تصریح کرد: «اگر چنانچه بیمه‌شده‌ای برای جمع‌آوری سوابق به جا مانده خود دسترسی به سیستم ندارد؛ حال چه اقدامی باید انجام دهد. به همین منظور معتقدم باید شرایطی را فراهم کرد تا بیمه‌شده از همه سوابق خود بهره‌مند شود.» این کارشناس تأمین اجتماعی همچنین به موضوع دستورالعمل فرمت ادعای اشتغال نیز اشاره کرد و گفت: «بر اساس این دستورالعمل، چنانچه بیمه‌شده کسری در حق بیمه خود داشته باشد می‌تواند ادعا کند در مورد سوابقی که بریده شده مستندات فراهم کند تا در کمیته شش نفره‌ای که بر اساس این دستورالعمل پیش‌بینی شده در خصوص مشکل کارگران بیمه‌شده‌ای که حق بیمه آنها پرداخت نشده، تصمیم‌گیری شود.»

وی افزود: «البته بیشترین مسائل بیمه‌ای در این حوزه است؛ چرا که اگر فردی بر اساس این دستورالعمل حائز شرایط بازنشستگی باشد، باز هم به دلیل بالا، آن فرد بازنشسته نمی‌شود. در صورتی که

اگر برای سوابق به جا مانده

هر فردی اقدامی از سوی

تأمین اجتماعی انجام شود

ممکن است تعدادی از افراد شاغل به دلیل تخلفات برخی کارفرمایان در عدم بیمه‌پردازی (حتی سهل‌انگاری خودبیمه‌شدگان در گذشته) بیمه‌پردازی کامل انجام نداده باشند. برای این عده شاید اگر راهکارهای قانونی برای پر کردن سوابق بیمه‌شدگان فراهم شود از نظر درآمدی و تأمین منابع نیز برای سازمان تأمین اجتماعی نیز مؤثر باشد؛ چرا که هر فرد باید مبالغی را بابت این سوابق به سازمان پرداخت کند. این موضوع ضمن درآمدزایی برای تأمین اجتماعی، مشکلات بیمه‌پردازان را برای برقراری بازنشستگی کمتر خواهد کرد. بر اساس قوانین موجود، چنانچه فردی ۳۰ سال سابقه بیمه‌پردازی بدون وقفه داشته باشد، برای مردان با شرط سنی ۶۰ سال و بانوان نیز ۵۵ سال امکان بازنشستگی وجود دارد؛ حتی سازمان تأمین اجتماعی این امکان را فراهم کرده تا بیمه‌شدگان از یک سال وقفه قانونی پیش‌بینی شده بین آن نیز استفاده کنند، اما درباره افرادی که به نوعی در سوابق بیمه‌ای خود وقفه زیادی دارند - که به دلایل مختلف بیمه‌پردازی انجام نشده - این موضوع متفاوت است.

تکلیف قانونی در ماده (۱۴۸) قانون کار

حسین امیری گنجه جامعه‌شناس و کارشناس حوزه تأمین اجتماعی در گفت‌وگو با آتی‌نو در این باره اظهار داشت: «بر اساس ماده (۱۴۸) قانون کار موضوع سوابق بیمه‌ای و ارسال حق بیمه کارگران باید از سوی کارفرمایان به بهترین شکل ممکن انجام شود.» وی گفت: «مطابق با ماده (۱۴۸) قانون کار، همه کارگاه‌ها موظفند تا لیست کارگران خود را به سازمان تأمین اجتماعی ارسال و برای تمام کارکنان خود حق بیمه پرداخت کنند. البته این قانون به این موضوع نیز صراحت دارد که البته برخی اوقات مشاهده می‌شود در این زمینه کوتاهی‌هایی از سوی برخی کارفرمایان صورت می‌گیرد.» وی با بیان اینکه اجرا شدن این ماده قانون به نفع کارگران حتی خودسازمان تأمین اجتماعی خواهد بود، تصریح کرد: «در خصوص سوابق بیمه‌ای بیمه‌شدگان که سال‌ها نزد سازمان به صورت امانت مانده است، تأمین اجتماعی مکلف است که نگهداری از سوابق این افراد را روزآمد کند.»

ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی چه می‌گوید؟

به گفته وی، در ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی نیز تکالیفی برای سازمان تأمین اجتماعی و کارفرمایان تعیین شده است. این قانون صراحت دارد وقتی لیست حق بیمه کارگران از سوی کارفرما به تأمین اجتماعی ارسال نشود، این سازمان می‌بایست ظرف شش ماه این مسأله را بررسی و حق بیمه پرداخت نشده کارگران را دریافت کند. این کارشناس تأمین اجتماعی اضافه کرد: «بر اساس این ماده، وقتی سازمان تأمین اجتماعی از

مهناز بیرانوند

روژه‌نامه‌نگار

چنانچه بیمه‌شده کسری در حق بیمه خود داشته باشد می‌تواند ادعا کند در مورد سوابقی که بریده شده مستنداتی فراهم کند تا در کمیته شش نفره‌ای که بر اساس این دستورالعمل پیش‌بینی شده در خصوص مشکل کارگران بیمه‌شده‌ای که حق بیمه آنها پرداخت نشده، تصمیم‌گیری شود

ایجاد اشتغال پایدار در حمایت از کارفرمایان

مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی لرستان در نشست صمیمی با کارفرمایان شهرک‌های صنعتی استان گفت: «حمایت و پشتیبانی دولت و مسئولان از کارفرمایان و واحدهای اقتصادی موجب ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار در استان می‌شود.»

علی جهانی بیان اینکه در واقع ستون فقرات اقتصاد مقاومتی تولید ملی و استفاده از کالای داخلی محسوب می‌شود، اظهار داشت: «باید برای ایجاد اشتغال و توسعه سرمایه‌گذاری و رونق تولید همت جمعی داشته باشیم و در این جهت تمام نهادهای حمایتی، دستگاه‌های اجرایی و بانک‌ها در همه بخش‌ها به مقوله مهم و حیاتی کمک و حمایت کنند.»

وی به تحریم‌های ظالمانه دشمنان بر کشور اشاره کرد و گفت: «برای حمایت از تولیدگران و واحدهای اقتصادی باید پای کار باشند؛ چرا که اگر دستگاه‌ها با یکدیگر در تعامل باشند و هر یک به اندازه اختیارات قانونی خود به بخش تولید و بنگاه‌های اقتصادی کمک کنند بخش مهمی از مشکلات‌شان برطرف می‌شود.»

مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی

با بیان اینکه با استفاده از مشوق‌ها و

حمایت‌هایی که دولت برای واحدهای

اقتصادی در نظر گرفته از آنها حمایت

می‌کنیم، اظهار داشت: «تسهیلاتی که

به استان ابلاغ شده از جمله اعتبارات

تبصره (۱۸)، مشوق‌های بیمه‌ای،

یارانه دست‌مزد و سایر منابعی که

می‌تواند بخشی از مشکلات و مسائل

تولیدکنندگان را رفع کند در اختیار

این واحدهای اقتصادی قرار می‌دهیم

و همیشه در کنار آنها خواهیم بود.»

بررسی

۱۳۲ طرح اشتغال‌زایی در آذربایجان شرقی

مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی آذربایجان شرقی گفت: «با برگزاری شش جلسه کمیته فنی تسهیلات موضوع بند «الف» تبصره (۱۸) تعداد ۱۳۲ طرح با اشتغال‌زایی ۷۸۰ نفر در آذربایجان شرقی تصویب شده است.» حسین فتحی اظهار کرد: «در راستای تسهیل گری در ارائه خدمات و حمایت از واحدهای تولیدی، رفع مشکلات فرایندی در ارتباط با ارائه تسهیلات در دستور کار کمیته فنی استان قرار گرفته است.»

مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان آذربایجان شرقی با اشاره به اینکه تسهیل گری و رفع مشکلات فرایندی در ارائه تسهیلات در راستای توسعه اشتغال در استان در دستور کار کمیته فنی استان قرار گرفته خاطر نشان کرد: «در جلسه کمیته فنی تسهیلات موضوع بند «الف» تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۰، درخواست متقاضیان بخش‌های مختلف با حضور نمایندگان دستگاه‌های مربوطه و مؤسسات عامل مورد بررسی قرار گرفت و در ششمین جلسه این کمیته تعداد ۲۱ طرح با مبلغ ۲۲۵ میلیارد ریال و اشتغال‌زایی ۱۳۴ نفر به تصویب رسید.» فتحی تصریح کرد: «با برگزاری شش جلسه کمیته فنی پیرامون تسهیلات موضوع بند «الف» تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ در مجموع تعداد ۱۳۲ طرح با مبلغ هزار و ۱۸۶ میلیارد ریال به تصویب رسید که با تصویب این تعداد طرح‌ها زمینه اشتغال ۷۸۰ نفر در استان فراهم شد.»

